

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

11. listopadu 2021 *

„Řízení o předběžné otázce – Justiční spolupráce v trestních věcech – Směrnice 2014/41/EU – Evropský vyšetřovací příkaz v trestních věcech – Článek 14 – Žaloba – Listina základních práv Evropské unie – Článek 47 – Neexistence opravných prostředků ve vydávajícím členském státě – Rozhodnutí nařizující prohlídky, zajištění věci a výslech svědka prostřednictvím videokonference“

Ve věci C-852/19,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Specializiran nakazatelen sad (specializovaný trestní soud, Bulharsko) ze dne 7. listopadu 2019, došlým Soudnímu dvoru dne 21. listopadu 2019, v trestním řízení proti

Ivanu Gavanozovi,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení L. Bay Larsen (zpravodaj), místopředseda Soudního dvora, vykonávající funkci předsedy prvního senátu, J.-C. Bonichot a M. Safjan, soudci,

generální advokát: M. Bobek,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za českou vládu M. Smolkem, J. Vláčilem a T. Machovičovou, jako zmocněnci,
- za francouzskou vládu E. de Moustier, A. Daniel a N. Vincent, jako zmocněnkyněmi,
- za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s A. Giordanem, avvocato dello Stato,
- za rakouskou vládu A. Poschem, J. Schmoll a C. Leeb, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi původně a R. Troostersem, poté I. Zaloguinem a M. Wasmeierem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: bulharština.

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 29. dubna 2021,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 1 odst. 4 a čl. 14 odst. 1 až 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/41/EU ze dne 3. dubna 2014 o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech (Úř. věst. 2014, L 130, s. 1) a článků 7 a 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci trestního řízení zahájeného proti Ivanu Gavanozovovi, obviněnému z vedení zločinného spolčení a spáchání daňových trestných činů.

Právní rámec

Směrnice 2014/41

- 3 Body 2, 6, 18, 19 a 22 odůvodnění směrnice 2014/41 znějí takto:

„(2) V souladu s čl. 82 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie má být justiční spolupráce v trestních věcech v Unii založena na zásadě vzájemného uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí, jež je od zasedání Evropské rady v Tampere ve dnech 15. a 16. října 1999 obecně označována za základní kámen justiční spolupráce v trestních věcech v rámci Unie.

[...]

(6) Ve Stockholmském programu přijatém Evropskou radou ve dnech 10. – 11. prosince 2009 Evropská rada uvedla, že je třeba dále usilovat o zavedení komplexního systému pro získávání důkazů v případech, jež mají přeshraniční rozměr; tento systém by měl být založen na zásadě vzájemného uznávání. Evropská rada uvedla, že stávající nástroje v dané oblasti tvoří neuspořádaný systém a že je zapotřebí nového přístupu založeného na zásadě vzájemného uznávání, který však rovněž zohlední pružnost tradičního systému vzájemné právní pomoci. Evropská rada proto vyzvala k vytvoření komplexního systému, který nahradí všechny stávající nástroje v této oblasti včetně rámcového rozhodnutí 2008/978/SVV, který se bude v co největším rozsahu vztahovat na všechny druhy důkazů, bude obsahovat lhůty pro vykonání a co nejvíce omezí důvody pro odmítnutí.

[...]

(18) Stejně jako je tomu u jiných nástrojů vzájemného uznávání, není ani touto směrnicí pozměněna povinnost dodržovat základní práva a obecné právní zásady zakotvené v článku 6 Smlouvy o Evropské unii a v Listině [základních práv Evropské unie]. Pro vyjasnění této skutečnosti je do znění směrnice vloženo zvláštní ustanovení.

(19) Vytvoření prostoru svobody, bezpečnosti a práva v rámci Unie je založeno na vzájemné důvěře a na předpokladu dodržování práva Unie, a zejména základních práv, ze strany ostatních členských států. Tento předpoklad je však vyvratitelný. Existují-li tedy závažné důvody se domnívat, že provedení vyšetřovacího úkonu uvedeného v evropském vyšetřovacím příkazu by vedlo k porušení základního práva dotčené osoby a že vykonávající stát by porušil své povinnosti týkající se ochrany základních práv uznaných v Listině, měl by být výkon evropského vyšetřovacího příkazu odmítnut.

[...]

(22) Opravné prostředky proti evropskému vyšetřovacímu příkazu by měly být přinejmenším rovnocenné prostředkům, které jsou proti danému vyšetřovacímu úkonu k dispozici ve vnitrostátním případě. Členské státy by v souladu se svými vnitrostátními právními předpisy měly zajistit uplatnitelnost těchto opravných prostředků, a to i prostřednictvím včasného informování každé zúčastněné strany o možnostech a způsobech jejich využití. V případech, kdy zúčastněná strana ve vykonávajícím státě vznese námitky proti evropskému vyšetřovacímu příkazu, pokud jde o věcné důvody k vydání příkazu, je vhodné, aby byly informace o tomto napadení předány vydávajícím orgánu a aby byla zúčastněná strana odpovídajícím způsobem informována.“

4 Článek 1 této směrnice stanoví:

„1. Evropský vyšetřovací příkaz je rozhodnutí justičního orgánu vydané či potvrzené justičním orgánem jednoho členského státu (dále jen ‚vydávající stát‘) za účelem provedení jednoho nebo několika konkrétních vyšetřovacích úkonů v jiném členském státě (dále jen ‚vykonávající stát‘) s cílem získat důkazy v souladu s touto směrnicí.

[...]

2. Členské státy vykonají evropský vyšetřovací příkaz na základě zásady vzájemného uznávání a v souladu s touto směrnicí.

[...]

4. Touto směrnicí není dotčena povinnost ctít základní práva a právní zásady zakotvené v článku 6 Smlouvy o EU, včetně práva osob, proti nimž je vedeno trestní řízení, na obhajobu, a nejsou jí dotčeny související povinnosti justičních orgánů.“

5 Článek 4 uvedené směrnice stanoví:

„Evropský vyšetřovací příkaz může být vydán:

a) v souvislosti s trestním řízením, které je vedeno nebo může být vedeno justičním orgánem pro trestný čin podle vnitrostátního práva vydávajícího státu;

[...]“

6 Článek 6 odst. 1 téže směrnice stanoví:

„Vydávající orgán může vydat evropský vyšetřovací příkaz, pouze pokud jsou splněny tyto podmínky:

- a) vydání evropského vyšetřovacího příkazu je nezbytné a přiměřené pro účely řízení podle článku 4 při zohlednění práv podezřelé nebo obviněné osoby a
- b) vyšetřovací úkon nebo úkony uvedené v evropském vyšetřovacím příkazu by za stejných podmínek bylo možné nařídit u obdobného vnitrostátního případu.“

7 Článek 9 odst. 1 směrnice 2014/41 stanoví:

„Vykonávající orgán uzná bez dalších formalit evropský vyšetřovací příkaz předaný v souladu s touto směrnicí a zajistí jeho výkon stejným způsobem a za stejných podmínek, jako by daný vyšetřovací úkon byl nařízen orgánem vykonávajícího státu, ledaže se tento orgán rozhodne uplatnit některý z důvodů odmítnutí uznání nebo výkonu nebo některý z důvodů odkladu stanovených v této směrnici.“

8 Článek 11 odst. 1 této směrnice zní takto:

„Aniž je dotčen čl. 1 odst. 4, lze uznání nebo výkon evropského vyšetřovacího příkazu ve vykonávajícím státě odmítnout, jestliže:

[...]

- f) existují závažné důvody se domnívat, že provedení vyšetřovacího úkonu uvedeného v evropském vyšetřovacím příkazu by bylo neslučitelné s povinnostmi vykonávajícího státu podle článku 6 Smlouvy o EU a Listiny;

[...]“

9 Článek 14 uvedené směrnice stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby se na vyšetřovací úkony uvedené v evropském vyšetřovacím příkazu vztahovaly opravné prostředky rovnocenné těm, které by byly dostupné v obdobném vnitrostátním případě.

2. Věcné důvody k vydání evropského vyšetřovacího příkazu mohou být napadeny pouze prostřednictvím žaloby podané ve vydávajícím státě, aniž jsou dotčeny záruky základních práv ve vykonávajícím státě.

3. Pokud to neohroží potřebu zajistit důvěrnost vyšetřování podle čl. 19 odst. 1, přijme vydávající a vykonávající orgán vhodná opatření, aby bylo zajištěno, že budou poskytnuty informace o existujících možnostech podle vnitrostátního práva pro podání opravných prostředků, a to v okamžiku jejich uplatnitelnosti a včas, aby mohly být účinně využity.

4. Členské státy zajistí, aby lhůty pro podání opravného prostředku byly stejné jako lhůty stanovené v obdobných vnitrostátních případech a aby způsob jejich uplatňování zaručoval zúčastněným stranám možnost tyto opravné prostředky účinně využít.

[...]

10 Článek 24 téže směrnice stanoví:

„1. Nachází-li se osoba na území vykonávajícího státu a má-li být tato osoba vyslechnuta jako svědek nebo znalec příslušnými orgány vydávajícího státu, může vydávající orgán vydat evropský vyšetřovací příkaz za účelem provedení výslechu svědka nebo znalce prostřednictvím videokonference nebo jiného audiovizuálního přenosu v souladu s odstavci 5 až 7.

[...]

7. Každý členský stát přijme nezbytná opatření, aby zajistil, že je-li osoba vyslýchána podle tohoto článku na jeho území, a přestože má povinnost vypovídat, výpověď odepře nebo vypovídá nepravdivě, použijí se jeho vnitrostátní právní předpisy stejně, jako kdyby výslech probíhal při vnitrostátním řízení.“

Bulharská právní úprava

11 Článek 107 odst. 2 nakazatelno procesualen kodeks (trestní řád, DV č. 86 ze dne 28. října 2005), ve znění použitelném na spor v původním řízení (dále jen „NPK“), stanoví:

„Soud provede dokazování na návrh účastníků řízení nebo i bez návrhu, pokud je to nezbytné pro zjištění objektivní pravdy.“

12 Článek 117 NPK stanoví:

„Svědectvím je možné prokázat všechny skutečnosti, které svědek pozoroval a které přispívají ke zjištění objektivní pravdy.“

13 Článek 161 odst. 3 NPK zní takto:

„V soudním řízení se prohlídka a zajištění věci provádějí na základě rozhodnutí soudu, kterému byla věc předložena.“

14 Článek 341 odst. 3 NPK stanoví:

„Všechny ostatní příkazy a soudní zákazy nepodléhají přezkumu odvolacího soudu mimo rámec odsouzení“.

15 Článek 6 odst. 1 zakon za evropejskata zapoved za razsledvane (zákon o evropském vyšetřovacím příkazu, DV č. 16 ze dne 20. února 2018) stanoví:

„Příslušný orgán uvedený v čl. 5 odst. 1 vydá na základě individuálního posouzení každého případu evropský vyšetřovací příkaz, pokud jsou splněny následující kumulativní podmínky:

1. Vydání evropského vyšetřovacího příkazu je nezbytné a vhodné pro účely trestního řízení, přičemž jsou zohledněna práva obviněného nebo obžalovaného;

2. Vyšetřovací úkony a jiná procesní opatření, k jejichž provedení se evropský vyšetřovací příkaz vydává, mohou být v takovém případě provedena za stejných podmínek podle bulharského práva.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 16 Ivan Gavanozov je v Bulharsku trestně stíhán za účast na zločinném spolčení vytvořeném za účelem páchaní daňových trestných činů.
- 17 Konkrétně je podezřelý z toho, že do Bulharska dovezl prostřednictvím krycích společností cukr pocházející z jiných členských států, který si opatřil zejména od společnosti se sídlem v České republice a zastoupené panem Y, jakož i z toho, že tento cukr následně prodal na bulharském trhu, aniž vypočetl a odvedl daň z přidané hodnoty (DPH), přičemž předložil nesprávné dokumenty, podle kterých byl uvedený cukr vyvezen do Rumunska.
- 18 V této souvislosti Specializiran nakazatelen sad (specializovaný trestní soud, Bulharsko) rozhodl dne 11. května 2017 o vydání evropského vyšetřovacího příkazu s cílem, aby české orgány provedly prohlídky a zajištění věcí jak v prostorách uvedené společnosti se sídlem v České republice, tak v místě bydliště pana Y, a prostřednictvím videokonference provedly výslech pana Y jako svědka.
- 19 V návaznosti na přijetí tohoto rozhodnutí a s poukazem na obtíže při vyplnění oddílu J formuláře obsaženého v příloze A směrnice 2014/41, nadepsaného „Opravné prostředky“, se uvedený soud dotázal Soudního dvora na výklad několika ustanovení této směrnice.
- 20 S ohledem zejména na odpověď poskytnutou tímž soudem na žádost o informace, která mu byla zaslána Soudním dvorem, Soudní dvůr v bodě 38 rozsudku ze dne 24. října 2019, Gavanozov, (C-324/17, EU:C:2019:892) rozhodl, že čl. 5 odst. 1 směrnice 2014/41 ve spojení s oddílem F formuláře uvedeného v příloze A této směrnice, musí být vykládán v tom smyslu, že justiční orgán členského státu nemusí při vydávání evropského vyšetřovacího příkazu uvádět v tomto oddíle popis opravných prostředků proti vydání takového příkazu, které jsou případně upraveny v jeho členském státě.
- 21 Specializiran nakazatelen sad (specializovaný trestní soud) v předkládacím rozhodnutí uvádí, že bulharské právo nestanoví žádný opravný prostředek proti rozhodnutím nařizujícím provedení prohlídek a zajištění věci nebo provedení výslechů svědků ani proti vydání evropského vyšetřovacího příkazu.
- 22 V této souvislosti si předkládací soud klade otázku, zda je bulharské právo v rozporu s unijním právem, a v takovém případě zda může vydat evropský vyšetřovací příkaz, jehož předmětem jsou takové vyšetřovací úkony.
- 23 Za těchto podmínek se Specializiran nakazatelen sad (specializovaný trestní soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
 - „1) „Je vnitrostátní právní úprava, která nestanoví žádné opravné prostředky proti vydání evropského vyšetřovacího příkazu v trestních věcech k provedení domovní prohlídky a prohlídky obchodních prostor, zajištění určitých věcí a provedení výslechu svědka, v souladu s čl. 14 odst. 1 až 4, čl. 1 odst. 4 a body 18 a 22 odůvodnění směrnice 2014/41, jakož i články 47 a 7 Listiny ve spojení s články 13 a 8 [Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“)]?
 - 2) Lze za těchto okolností vydat evropský vyšetřovací příkaz?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 24 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 1 odst. 4 a čl. 14 odst. 1 až 4 směrnice 2014/41, vykládané ve světle bodů 18 a 22 odůvodnění této směrnice, jakož i články 7 a 47 Listiny, vykládané ve spojení s články 8 a 13 EÚLP, musí být vykládány v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, který vydal evropský vyšetřovací příkaz, která nestanoví žádný opravný prostředek proti vydání evropského vyšetřovacího příkazu k provedení prohlídky a zajištění věci, jakož i provedení výslechu svědka prostřednictvím videokonference.
- 25 Článek 14 odst. 1 směrnice 2014/41 stanoví, že členské státy zajistí, aby se na vyšetřovací úkony uvedené v evropském vyšetřovacím příkazu vztahovaly opravné prostředky rovnocenné těm, které by byly dostupné v obdobném vnitrostátním případě.
- 26 I když toto ustanovení ve spojení s bodem 22 odůvodnění této směrnice ukládá členským státům obecnou povinnost zajistit, aby se na vyšetřovací úkony uvedené v evropském vyšetřovacím příkazu vztahovaly minimálně opravné prostředky rovnocenné těm, které by byly dostupné v rámci obdobného vnitrostátního řízení [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. prosince 2020, Staatsanwaltschaft Wien (Padělané příkazy k převodu), C-584/19, EU:C:2020:1002, bod 60], nevyžaduje od členských států, aby stanovily další opravné prostředky vedle těch, které existují v obdobném vnitrostátním případě.
- 27 Takový požadavek nevyplývá ani ze znění čl. 14 odst. 2 uvedené směrnice, který pouze upřesňuje, že věcné důvody pro vydání evropského vyšetřovacího příkazu mohou být napadeny pouze prostřednictvím žaloby podané ve vydávajícím členském státě.
- 28 I přesto je třeba připomenout, že členské státy jsou při provádění unijního práva povinny zajistit dodržování práva na účinnou právní ochranu zakotveného v čl. 47 prvním pododstavci Listiny, který je potvrzením zásady účinné soudní ochrany [rozsudek ze dne 15. dubna 2021, État belge (Skutečnosti, které nastaly po přijetí rozhodnutí o přemístění), C-194/19, EU:C:2021:270, bod 43 a citovaná judikatura].
- 29 Vzhledem k tomu, že postup vydávání a výkonu evropského vyšetřovacího příkazu je upraven směrnicí 2014/41, představuje tento postup takové uplatňování unijního práva ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny, v jehož důsledku se použije článek 47 Listiny (obdobně viz rozsudek ze dne 16. května 2017, Berlioz Investment Fund, C-682/15, EU:C:2017:373, bod 50 a citovaná judikatura).
- 30 Článek 47 Listiny v prvním pododstavci stanoví, že každý, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, má za podmínek stanovených tímto článkem právo na účinné prostředky nápravy před soudem.
- 31 Pokud jde na prvním místě o vydání evropského vyšetřovacího příkazu k provedení prohlídek a zajištění věci, je třeba uvést, že taková úkony představují zásahy do práva každého na respektování jeho soukromého a rodinného života, obydlí a komunikace, které je zaručeno v článku 7 Listiny. Kromě toho zajištění věci mohou zasahovat do čl. 17 odst. 1 Listiny, který uznává právo každého vlastnit zákonně nabytý majetek, užívat jej, nakládat s ním a odkazovat jej.

- 32 Každému, kdo zamýšlí využít ochrany, kterou mu tato ustanovení poskytují v rámci řízení o evropském vyšetřovacím příkazu, k provedení prohlídek a zajištění věcí, musí být tedy přiznáno právo na účinnou právní ochranu zaručené v článku 47 Listiny.
- 33 Toto právo vyžaduje, aby osoby dotčené takovými vyšetřovacími úkony měly k dispozici vhodné opravné prostředky, které jim umožní zpochybnit bezvadnost a nezbytnost těchto úkonů, jakož i požádat o přiměřenou nápravu, pokud byly tyto úkony nařízeny nebo provedeny protiprávně. Členským státům přísluší, aby ve svých vnitrostátních právních rádech stanovily za tímto účelem nezbytné opravné prostředky.
- 34 Tento výklad článku 47 Listiny kromě toho odpovídá výkladu článku 13 Evropské úmluvy o lidských právech (dále jen „EÚLP“), který zvolil Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ve své judikatuře. Z judikatury ESLP totiž vyplývá, že podle posledně uvedeného ustanovení, které v podstatě odpovídá čl. 47 prvnímu pododstavci Listiny, musí mít osoby dotčené prohlídkami a zajištěním věcí přístup k řízení, které jim umožní zpochybnit bezvadnost a nezbytnost prohlídek a zajištění věcí a dosáhnout přiměřené nápravy, pokud byly tyto úkony nařízeny nebo vykonány protiprávně (v tomto smyslu viz ESLP ze dne 22. května 2008, *Ilja Stefanov v. Bulharsko*, CE:ECHR:2008:0522JUD006575501, bod 59; ESLP, ze dne 31. března 2016, *Stojanov a další v. Bulharsko*, CE:ECHR:2016:0331JUD005538810, body 152 až 154, jakož i ESLP, ze dne 19. ledna 2017, *Posevini v. Bulharsko*, CE:ECHR:2017:0119JUD006363814, body 84 až 86).
- 35 Kromě toho právo dotčené osoby zpochybnit bezvadnost a nezbytnost těchto úkonů znamená, že tato osoba musí mít k dispozici opravný prostředek proti evropskému vyšetřovacímu příkazu nařizujícímu provedení uvedených úkonů.
- 36 V tomto ohledu je třeba uvést, že čl. 1 odst. 1 směrnice 2014/41 definuje evropský vyšetřovací příkaz jako rozhodnutí justičního orgánu vydané či potvrzené justičním orgánem jednoho členského státu za účelem provedení jednoho nebo několika konkrétních vyšetřovacích úkonů v jiném členském státě s cílem získat důkazy v souladu s touto směrnicí.
- 37 Článek 1 odst. 2 uvedené směrnice stanoví, že členské státy vykonají evropský vyšetřovací příkaz na základě zásady vzájemného uznávání a v souladu s touto směrnicí.
- 38 Z článku 9 odst. 1 směrnice 2014/41 vyplývá, že vykonávající orgán uzná bez dalších formalit evropský vyšetřovací příkaz předaný v souladu s touto směrnicí a zajistí jeho výkon stejným způsobem a za stejných podmínek, jako by daný vyšetřovací úkon byl nařízen orgánem vykonávajícího členského státu, ledaže se tento orgán rozhodne uplatnit některý z důvodů odmítnutí uznání nebo výkonu nebo některý z důvodů odkladu stanovených v této směrnici.
- 39 Z těchto skutečností vyplývá, že v rámci řízení týkajícího se evropského vyšetřovacího příkazu jsou vyšetřovací úkony nařízeny příslušným orgánem vydávajícího členského státu a jsou prováděny příslušnými orgány vykonávajícího členského státu, které jsou v zásadě povinny uznat evropský vyšetřovací příkaz předaný v souladu se směrnicí 2014/41 bez dalších formalit.
- 40 Kromě toho podle čl. 14 odst. 2 směrnice 2014/41 mohou být věcné důvody k vydání evropského vyšetřovacího příkazu napadeny pouze žalobou podanou ve vydávajícím členském státě.

- 41 Aby tedy osoby dotčené výkonem evropského vyšetřovacího příkazu vydaného nebo potvrzeného soudním orgánem tohoto členského státu k provedení prohlídky a zajištění věci mohly užitečně uplatnit své právo zaručené v článku 47 Listiny, musí uvedený členský stát dbát na to, aby tyto osoby měly k dispozici opravný prostředek podávaný soudu téhož členského státu, který jim umožní zpochybnit nezbytnost a bezvadnost tohoto příkazu přinejmenším po stránce věcných důvodů, které vedly k vydání takového evropského vyšetřovacího příkazu.
- 42 Pokud jde na druhém místě o vydání evropského vyšetřovacího příkazu k provedení výsledku svědka prostřednictvím videokonference, je třeba uvést, že čl. 24 odst. 1 směrnice 2014/41 stanoví, že musí-li být osoba, která se nachází na území vykonávajícího členského státu, vyslechnuta jako svědek nebo znalec příslušnými orgány vydávajícího členského státu, může vydávající orgán vydat evropský vyšetřovací příkaz za účelem vyslechnutí svědka nebo znalce prostřednictvím videokonference nebo prostřednictvím jiného audiovizuálního přenosu v souladu s čl. 24 odst. 5 až 7 této směrnice.
- 43 Článek 24 odst. 7 uvedené směrnice stanoví, že každý členský stát přijme nezbytná opatření, aby zajistil, že je-li osoba vyslýchána podle tohoto článku na jeho území, a přestože má povinnost vypovídat, výpověď odeře nebo vypovídá nepravdivě, použijí se jeho vnitrostátní právní předpisy stejně, jako kdyby výslech probíhal při vnitrostátním řízení.
- 44 Z toho vyplývá, že odmítnutí svědčit v rámci výkonu evropského vyšetřovacího příkazu k provedení výsledku svědka prostřednictvím videokonference, může mít závažné důsledky pro dotyčnou osobu na základě norem stanovených za tímto účelem v právu vykonávajícího členského státu. Konkrétně by tato osoba mohla být pod hrozbou sankcí nucena dostavit se výsledku a odpovědět na otázky položené v tomto rámci.
- 45 Podle ustálené judikatury přitom ochrana proti svévolným nebo nepřiměřeným zásahům veřejné moci do soukromé sféry fyzické nebo právnické osoby představuje obecnou zásadu unijního práva (rozsudek ze dne 16. května 2017, *Berlioz Investment Fund*, C-682/15, EU:C:2017:373, bod 51 a citovaná judikatura).
- 46 Soudní dvůr uvedl, že této ochrany coby práva zaručeného unijním právem ve smyslu čl. 47 prvního pododstavce Listiny se může dovolávat kdokoliv v případě, hodlá-li před soudem napadnout takový akt zasahující do jeho právního postavení, jako je uložení povinnosti sdělit informace nebo sankce uložená za nesplnění této povinnosti [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2020, *État luxembourgeois* (Soudní ochrana proti žádostem o informace v daňovém právu), C-245/19 a C-246/19, EU:C:2020:795, bod 58 a citovaná judikatura].
- 47 Je tudíž třeba mít za to, že výkon evropského vyšetřovacího příkazu k provedení výsledku svědka prostřednictvím videokonference může zkracovat práva dotčené osoby, a že tedy tato osoba musí mít k dispozici opravný prostředek proti takovému rozhodnutí v souladu s článkem 47 Listiny.
- 48 Soudy vykonávajícího členského státu přitom nebudou mít, v souladu s čl. 14 odst. 2 směrnice 2014/41, pravomoc přezkoumat věcné důvody evropského vyšetřovacího příkazu, kterým se nařizuje provedení výsledku svědka prostřednictvím videokonference.

- 49 Z toho vyplývá, že vystavující členský stát musí dbát na to, aby každá osoba, která měla povinnost dostavit se k výslechu, aby byla vyslechnuta jako svědek, nebo aby odpověděla na otázky, které jí byly položeny při takovém výslechu v rámci výkonu evropského vyšetřovacího příkazu, měla k dispozici opravný prostředek k soudu tohoto členského státu, který jí umožní napadnout přinejmenším věcné důvody pro vydání takového evropského vyšetřovacího příkazu.
- 50 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět tak, že článek 14 směrnice 2014/41 ve spojení s čl. 24 odst. 7 této směrnice a s článkem 47 Listiny, musí být vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu vydávajícího evropský vyšetřovací příkaz, která nestanoví žádný opravný prostředek proti vydání evropského vyšetřovacího příkazu k provedení prohlídek a zajištění věci ani proti provedení výslechu svědka prostřednictvím videokonference.

K druhé otázce

- 51 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 1 odst. 4 a čl. 14 odst. 1 až 4 směrnice 2014/41, vykládané ve světle bodů 18 a 22 odůvodnění této směrnice, jakož i články 7 a 47 Listiny, ve spojení s články 8 a 13 EÚLP, musí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby příslušný orgán členského státu vydal evropský vyšetřovací příkaz k prohlídce a zajištění věci, jakož i provedení výslechu svědka prostřednictvím videokonference, pokud právní úprava tohoto členského státu nestanoví žádný opravný prostředek proti vydání takového evropského vyšetřovacího příkazu.
- 52 Článek 6 odst. 1 směrnice 2014/41 váže vydání evropského vyšetřovacího příkazu na splnění dvou podmínek. Zaprvé musí být toto vydání nezbytné a přiměřené pro účely řízení podle článku 4 této směrnice při zohlednění práv podezřelé nebo obviněné osoby. Zadruhé musí být možné vyšetřovací úkon nebo úkony uvedené v evropském vyšetřovacím příkazu nařídit za stejných podmínek v obdobném vnitrostátním případě.
- 53 Je pravda, že toto ustanovení nezmiňuje, že při vydání evropského vyšetřovacího příkazu musí být zohledněna práva osob dotčených vyšetřovacími úkony uvedenými v tomto příkazu, s výjimkou podezřelé nebo obviněné osoby.
- 54 Je však třeba připomenout, že zejména z bodů 2, 6 a 19 odůvodnění uvedené směrnice vyplývá, že evropský vyšetřovací příkaz je nástrojem justiční spolupráce v trestních věcech ve smyslu čl. 82 odst. 1 SFEU, která je založena na zásadě vzájemného uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí. Tato zásada, která je „základním kamenem“ justiční spolupráce v trestních věcech, je sama založena na vzájemné důvěře, jakož i na vyvratitelné domněnce, že ostatní členské státy dodržují unijní právo, a zejména základní práva [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. prosince 2020, Staatsanwaltschaft Wien (Padělané platební příkazy), C-584/19, EU:C:2020:1002, bod 40].
- 55 V rámci řízení týkajícího se evropského zatýkacího příkazu, je za zaručení těchto práv v první řadě odpovědný vydávající členský stát, u něhož je třeba vycházet z toho, že dodržuje unijní právo a zejména základní práva uznaná unijním právem (obdobně viz rozsudek ze dne 23. ledna 2018, Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, bod 50).
- 56 Nicméně nemožnost napadnout ve vydávajícím členském státě nezbytnost a řádné provedení evropského vyšetřovacího příkazu k prohlídkám a zajištění věci, jakož i provedení výslechu svědka prostřednictvím videokonference, přinejmenším s ohledem na věcné důvody, které vedly

k jeho vydání, představuje porušení práva na účinnou právní ochranu zakotveného v článku 47 Listiny, jež je s to vyloučit použití vzájemného uznávání, které může být ku prospěchu tomuto členskému státu.

- 57 Kromě toho je třeba připomenout, že je na členských státech, aby zejména na základě zásady loajální spolupráce zakotvené v čl. 4 odst. 3 prvním pododstavci SEU zajistily na svých územích uplatňování a dodržování unijního práva a aby přijaly všechna vhodná obecná nebo zvláštní opatření k plnění závazků, které vyplývají ze Smluv nebo z aktů orgánů Unie (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. března 2018, *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, bod 34 a citovaná judikatura).
- 58 Zejména s ohledem na podstatnou úlohu zásady vzájemného uznávání v systému zavedeném směrnicí 2014/41 je na vydávajícím členském státu, aby vytvořil podmínky, za kterých bude moci vykonávající orgán užitečně poskytnout svou pomoc v souladu s unijním právem.
- 59 Kromě toho, jak vyplývá z bodu 43 tohoto rozsudku, směrnice 2014/41 je založena na zásadě výkonu evropského vyšetřovacího příkazu. Článek 11 odst. 1 písm. f) této směrnice umožňuje vykonávajícím orgánům odchýlit se výjimečně od této zásady na základě individuálního posouzení každého případu, existují-li závažné důvody se domnívat, že výkon evropského vyšetřovacího příkazu je neslučitelný se základními právy zaručenými zejména Listinou. V případě neexistence jakéhokoli opravného prostředku ve vydávajícím státě by se však použití tohoto ustanovení stalo systematickým. Takový důsledek by byl v rozporu jak s obecnou systematickou směrnicí 2014/41, tak se zásadou vzájemné důvěry.
- 60 Jak uvedl generální advokát v bodech 81 až 84 svého stanoviska, vydání evropského vyšetřovacího příkazu, u něhož existují závažné důvody se domnívat, že by výkon vedl k porušení článku 47 Listiny, a jehož výkon by tedy měl vykonávající členský stát odmítnout v souladu s čl. 11 odst. 1 písm. f) této směrnice, proto není slučitelné se zásadami vzájemné důvěry a loajální spolupráce.
- 61 Jak přitom vyplývá z přezkumu první otázky, výkon evropského vyšetřovacího příkazu k prohlídkám a zajištění věci, jakož i provedení výslechu svědka prostřednictvím videokonference, jehož řádný průběh nelze napadnout opravným prostředkem před soudem vydávajícího členského státu, může vést k porušení práva na účinnou právní ochranu zakotveného v čl. 47 prvním pododstavci Listiny.
- 62 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že článek 6 směrnice 2014/41, ve spojení s článkem 47 Listiny a čl. 4 odst. 3 SEU, musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby příslušný orgán členského státu vydal evropský vyšetřovací příkaz k prohlídkám a zajištění věci, jakož i provedení výslechu svědka prostřednictvím videokonference, pokud právní úprava tohoto členského státu nestanoví žádný opravný prostředek proti vydání takového evropského vyšetřovacího příkazu.

K nákladům řízení

- 63 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) **Článek 14 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2014/41/EU ze dne 3. dubna 2014 o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech ve spojení s čl. 24 odst. 7 této směrnice a článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie, musí být vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu vydávajícího evropský vyšetřovací příkaz, která nestanoví žádný opravný prostředek proti vydání evropského vyšetřovacího příkazu k prohlídkám a zajištění věci, jakož i provedení výslechu svědka prostřednictvím videokonference.**
- 2) **Článek 6 směrnice 2014/41 ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie a čl. 4 odst. 3 SEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby příslušný orgán členského státu vydal evropský vyšetřovací příkaz k prohlídkám a zajištění věci, jakož i provedení výslechu svědka prostřednictvím videokonference, pokud právní úprava tohoto členského státu nestanoví žádný opravný prostředek proti vydání takového evropského vyšetřovacího příkazu.**

Podpisy.